

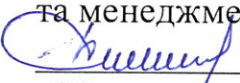
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності
та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки
та менеджменту

 Олександр ОПАЛОВ
«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

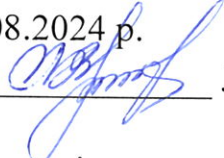
**УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЄКТАМИ
ТА ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Рівень вищої освіти: *третій (освітньо-науковий)*
Галузь знань: *07 «Управління та адміністрування»*
Спеціальність: *073 «Менеджмент»*
Освітня програма: *Менеджмент*

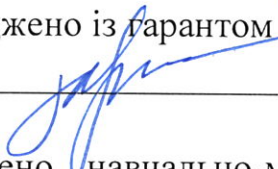
Розробник: Лариса ПЕРШКО, д.е.н., доцент, старший науковий співробітник, професор кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу

Протокол № 2 від 28.08.2024 р.

Завідувач кафедри Людмила ТАРАСОВИЧ

Погоджено із гарантом освітньо-наукової програми «Менеджмент»

 Ірина КРАВЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією факультету економіки та менеджменту

Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Голова НМК Оксана ПРОКОПЧУК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Загальна кількість кредитів – 4 годин - 120 змстових модулів – 2	Галузі знань: <i>07 Управління та адміністрування</i>	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
	Спеціальності: <i>073 Менеджмент</i>	1-й	
		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
		20 год. -	
	Рівень вищої освіти: <i>третій (освітньо-науковий)</i>	Практичні	
		20 год. -	
		Лабораторні	
		год. -	
		Самостійна робота	
		80 год. -	
		Індивідуальні завдання:	
		- -	
Форма підсумкового контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у здобувачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з питань методології управління науковими проектами та фінансування досліджень та вмінь застосовувати її на всіх стадіях життєвого циклу управління проектами. Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів цілісної системи знань щодо оволодіння методичним інструментарієм підготовки проектних пропозицій та грантових заявок; навичками залучення джерел їх фінансування; формування міждисциплінарних проектних команд; здійснення ефективного проектного менеджменту та сприяння академічній мобільності науковців.

Завдання полягає у формуванні цілісних знань та професійних практик у здобувачів необхідних для управління науковими проектами та фінансування досліджень шляхом отримання програмних компетентностей у галузі дослідницько-інноваційної та проектної діяльності; оволодіння ними методичним інструментарієм розробки, фінансування та виконання наукових проектів, програм та грантів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей:**

Загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальних/фахових (СК):

СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

СК05. Здатність до розробки технологій обґрунтування управлінських рішень в менеджменті з використанням сучасного інструментарію штучного інтелекту, інноваційних методів формування дизайну комунікативного профілю.

СК06. Здатність до організації високоінтелектуальних механізмів комунікацій, розробки спеціалізованих контентів, використання креативних рішень в організаційній взаємодії.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

РН07. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: інструментарій креативного мислення та основ проектного менеджменту, технології обґрунтування проектних пропозицій та грантових заявок в системі освітніх і наукових грантів на національному та міжнародному рівні; критерії оцінювання проектної діяльності, комерціалізації результатів наукової творчості та розвитку можливостей

інтеграції аспіранта у світовий науковий простір; інструменти фінансування наукових проєктів залежно від специфіки наукових досліджень;

вміти: використовувати сучасні методи академічного письма в науковій творчості з дотриманням принципів академічної доброчесності; інтерпретувати результати наукових досліджень в межах обраних напрямів проєктної діяльності; організувати процес фінансування наукових проєктів та визначати оптимальну структуру джерел їх фінансування; використовувати дієві інструменти та заходи управління ризиками наукових проєктів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Концептуальні основи і методологія управління науковими проєктами»

Тема 1. Управління інтеграцією проєкту

Сутність поняття «проєкт» і «управління проєктами» та її складових; основні поняття та терміни; види наукових проєктів і програм; особливі ознаки наукових проєктів (некомерційна спрямованість, невизначеність результатів робіт, складність оцінки результатів реалізації проєкту, необхідність комплексного охоплення предметних галузей і організації інформаційного обміну, відсутність аналогій в ретроспективі тощо); загальна структура наукового проєкту і зміст його основних частин; моделі представлення наукового проєкту; основні показники та обмеження наукового проєкту. методологія управління проєктами; класифікація проєктів та їх життєвий цикл.

Тема 2. Організація управління науковими проєктами

Характеристика системи управління науковими проєктами та її основних складових. Основні елементи системи управління проєктами та їх взаємозв'язок. Основні умови управління науковими проєктами. Головна мета, локальні цілі та ієрархія цілей управління науковим проєктом. Множини функцій управління науковими проєктами. Розмежування функціональних та лінійних обов'язків між органами управління проєктами. Інформаційна системи управління проєктом (PMIS).

Структуризація в системі управління науковими проєктами. Основні різновиди організаційних структур управління науковими проєктами та їх базові елементи. Підходи (функціональний, командний) до побудови систем управління проєктами, їх переваги та недоліки. Технологія дизайну структурної організації системі управління науковими проєктами. Моделі управління науковими проєктами залежно від способів поєднання функцій та інструментів їх реалізації.

Інтернаціоналізація наукових досліджень.

Тема 3. Управління комунікаціями проєкту.

Технологія формування і розвитку команди проєкту. Аналіз і оцінювання зацікавлених осіб. Переговори та попереднє призначення. Оптимізація біхевіоральної структури персоналу проєкту. Послідовність та склад робіт з формування команди. Стадії розвитку команди. Навчання та удосконалення індивідуальних навичок членів команди. Трансформування системи мотивації в команді. Управління конфліктами в проєкті (критичні області поведінки персоналу, причини та джерела конфліктів, поведінка менеджера для запобігання конфлікту).

Процедури управління науковими проєктами. Цілепокладання для різних стадій та учасників наукового проєкту. Визначення функцій і завдань управління проєктом. Визначення органів управління процесами та надання необхідних їм повноважень (розробка матриці відповідальності). Формування організаційної структури управління реалізацією наукового проєкту. Визначення стадій реалізації проєкту та встановлення ключових відповідальних за їх виконання. Технічне та економічне обґрунтування проєктних рішень. Контроль виконання параметрів проєкту (система, параметри і процедури контролю). Аналіз і оцінювання ефективності роботи органів управління науковим проєктом.

Змістовий модуль 2. «Організація робіт і ресурсів в управлінні науковими проєктами»

Тема 4. Управління ресурсами наукового проєкту

Методологія структуризації робіт наукового проєкту. Рівні структуризації робіт (кінцеві результати, субпроєкти, робочі модулі, робочі елементи) та їх характеристики. Основні ознаки пакету робіт. Технології побудови дво- або трьохспрямованої структури проєкту на основі поєднання структури робіт, організації та затрат. Способи кодування проєкту і його складових. Формування STR – словника для середніх та великих проєктів.

Графічне моделювання процесів виконання робіт проєкту. Мета та завдання розробки сіткових графіків. Види зв'язку у сітьових графіках. Методологія обчислення параметрів сіткового графіку (ранніх та пізніх строків початку і закінчення, визначення критичного шляху, критичних та некритичних робіт, запасу часу по некритичних роботах). Основні принципи побудови та відмінності стрільчастих графіків (ADM) та графіків передування (PDM). Побудова умовних діаграм. Система нотацій графіків PERT.

Визначення складу і тривалості виконання робіт проєкту. Формування переліків робіт і операцій проєкту. Диференціація та уніфікація робіт. Побудова структури робіт та операцій проєкту (WBS). Експертні прогнози оптимістичного, песимістичного та найбільш вірогідного часу тривалості робіт. Оцінка тривалості робіт (проєкту) на основі аналогів. Моделювання

тривалості робіт. Скорочення тривалості проекту шляхом оптимізації сіткового графіку. Календарне планування проекту (сутність та різновиди календарних планів, методологія календарного планування проектів, порядок побудови і визначення параметрів Діаграм Ганта).

Прогнозування обсягів залучення ресурсів проекту. Різновиди ресурсів, що залучаються до проекту та їх основні характеристики. Види затрат ресурсів проекту, методики обчислення їх обсягів. Особливості планування обсягів матеріальних, трудових і фінансових затрат. Розрахунок поточних витрат проекту. Структуризація затрат проекту. Формування балансу потоків ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових, часових). Порядок складання бюджетів. Інвестиційний план проекту і технологія його розробки.

Вибір джерел ресурсного забезпечення наукового проекту. Основні джерела ресурсів для проекту. Система вимог до джерел забезпечення ресурсами проекту. Методики ранжування і відбору джерел ресурсів наукового проекту. Адміністрування контрактів залучення ресурсів для проекту. Розробка плану залучення капіталу (джерел фінансування) наукового проекту.

Оптимізація обсягів використання ресурсів проекту у часі. Побудова «S-подібної» або «бананоподібної» кривої та інтерпретація їх значень. Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умов нестачі ресурсів. Підходи до скорочення тривалості проекту з урахуванням обсягів використання ресурсів по роботах. Корегування строків виконання робіт з огляду на обмеження використання ресурсів.

Тема 5. Організація процесу фінансування наукових проектів

Сутнісна характеристика та особливості організації фінансування наукових проектів. Сутність і принципи системи фінансового забезпечення наукових проектів. Роль проектного фінансування у фінансовому забезпеченні наукових проектів. Види проектного фінансування. Наука як об'єкт проектного фінансування. Суб'єкти (учасники) організації фінансування наукових проектів та їхні функції. Приватні фінансові ресурси та їх роль у фінансуванні наукових досліджень. Ендавмент фонди. Філантропія та донорство. Благодійність. Система організації фінансування наукових проектів. Спеціалізовані проектні компанії та їхня роль в організації проектного фінансування. Договірні відносини в організації фінансування наукових проектів. Проектно-кошторисна документація та порядок її розроблення. Фінансове планування (бюджетування) наукових проектів. Державне фінансування наукових проектів. Змішане фінансування наукових проектів. Інструменти грантового фінансування та їх роль в реалізації наукових проектів і програм фінансування наукових проектів за європейськими програмами.

Тема 6. Управління ризиками наукових проєктів

Сутність і класифікація ризиків проєктів. Фінансовий ризик. Інвестиційний ризик. Виробничий ризик. Динамічний та статичний ризики. Чинники впливу на динаміку ризиків. Ризики нежиттєздатності проєкту. Податковий ризик. Ризик несплати заборгованості. Ризик невиходу на проєктну потужність. Ризик форс-мажорних обставин. Етапи управління ризиками проєкту. Ідентифікація і аналіз проєктних ризиків. Аналіз альтернативних методів реагування на ризик проєкту. Вибір методів реагування на ризики проєкту. Моніторинг результатів та вдосконалення системи управління ризиками проєкту. Методи аналізу ризиків проєкту. Організація робіт з аналізу ризиків. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєкту. SWOT-аналіз. Статистичний метод аналізу ризиків. Аналіз доцільності витрат. Метод експертних оцінок. Аналітичний метод. Метод використання аналогів. Способи зниження та протидії ризикам проєктів. Розподіл ризиків між учасниками проєкту. Якісний розподіл ризиків. Страхування ризиків. Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Формування реакції на ризик. Екаутинг.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура курсу	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
лекції		практ.	сам.р.	
1	2	3	4	6
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи і методологія управління науковими проєктами				
Тема 1. Управління інтеграцією проєкту 1. Поняття «проєкт» і «управління проєктами» 2. Методологія управління проєктами 3. Класифікація проєктів 4. Оточення та учасники проєкту 5. Життєвий цикл проєкту	18	4	4	10
Тема 2. Організація управління науковими проєктами 1. Характеристика системи управління науковими проєктами та її основних складових. 2. Структуризація в системі управління науковими проєктами. 3. Процедури управління науковими проєктами.	24	2	2	20
Тема 3. Управління комунікаціями проєкту. 1. Формування команди проєкту 2. Людський чинник в управлінні проєктами 3. Мета створення проєктної команди і завдання проєкт-менеджера 4. Етапи формування проєктних груп	18	4	4	10

5. Координаційна група проекту				
Разом за змістовним модулем 1	60	10	10	40
Змістовий модуль 2. Організація ресурсів в управлінні науковими проектами				
Тема 4. Управління ресурсами наукового проекту 1. Методологія структуризації робіт наукового проекту. 2. Визначення складу і тривалості виконання робіт проекту. 3. Прогнозування обсягів залучення ресурсів проекту. Вибір джерел ресурсного забезпечення наукового проекту.	18	2	2	14
Тема 5. Організація процесу фінансування наукових проєктів 1. Способи фінансування досліджень – державне та міжнародне фінансування, фінансування неприбутковими організаціями 2. Особливості формування кошторису (бюджету) при поданні заявки на фінансування. 3. Оцінювання проєктів індикатори ефективності реалізації проєктів	24	4	4	16
Тема 6. Управління ризиками наукових проєктів 1. Сутність і класифікація ризиків проєктів. 2. Етапи управління ризиками проєкту. 3. Способи зниження та протидії ризикам проєктів.	18	4	4	10
Разом за змістовним модулем 2	60	10	10	40
Усього годин	120	20	20	80

5. Теми практичних/лабораторних занять

Назва теми та план заняття	Кількість годин
	Денна форма
Тема 1. Управління інтеграцією проекту 1. Особливі ознаки наукових проєктів (некомерційна спрямованість, невизначеність результатів робіт 2. Складність оцінки результатів реалізації проекту. 3. Необхідність комплексного охоплення предметних галузей і організації інформаційного обміну, відсутність аналогій в ретроспективі тощо. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями, рефлексія, дискусія, мозковий штурм. Розв'язання практичних завдань (графічний візуал зображення моделей організації), «peer-to-peer».</i>	4
Тема 2. Організація управління науковими проєктами 1. Основні елементи системи управління проєктами та їх взаємозв'язок. 2. Основні умови управління науковими проєктами. 3. Головна мета, локальні цілі та ієрархія цілей управління науковим проєктом.	2

<p>4. Розмежування функціональних та лінійних обов'язків між органами управління проектами.</p> <p>5. Інформаційна системи управління проектом (PMIS). <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями, рефлексія, дискусія, мозковий штурм. Розв'язання практичних завдань (графічний візуал зображення моделей організації), «peer-to-peer».</i></p>	
<p>Тема 3. Управління комунікаціями проекту</p> <p>1. Переговори та попереднє призначення.</p> <p>2. Оптимізація біхевіоральної структури персоналу проекту.</p> <p>3. Послідовність та склад робіт з формування команди.</p> <p>4. Стадії розвитку команди.</p> <p>5. Навчання та удосконалення індивідуальних навичок членів команди. Трансформування системи мотивації в команді.</p> <p>6. Управління конфліктами в проекті <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями, рефлексія, дискусія, мозковий штурм. Розв'язання практичних завдань (графічний візуал зображення моделей організації), «peer-to-peer».</i></p>	4
<p>Тема 4. Управління ресурсами наукового проекту</p> <p>1. Основні ознаки пакету робіт. Технології побудови дво- або трьохспрямованої структури проекту на основі поєднання структури робіт, організації та затрат.</p> <p>2. Способи кодування проекту і його складових. Формування CTR – словника для середніх та великих проектів.</p> <p>3. Графічне моделювання процесів виконання робіт проекту. Мета та завдання розробки сіткових графіків. Види зв'язку у сіткових графіках.</p> <p>4. Методологія обчислення параметрів сіткового графіку (ранніх та пізніх строків початку і закінчення, визначення критичного шляху, критичних та некритичних робіт, запасу часу по некритичних робота).</p> <p>5. Основні принципи побудови та відмінності стрільчастих графіків (ADM) та графіків передування (PDM). Побудова умовних діаграм.</p> <p>6. Система нотацій графіків PERT. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями, рефлексія, дискусія, мозковий штурм. Розв'язання практичних завдань (графічний візуал зображення моделей організації), «peer-to-peer».</i></p>	2
<p>Тема 5. Організація процесу фінансування наукових проектів</p> <p>1. Сутнісна характеристика та особливості організації фінансування наукових проектів.</p> <p>2. Сутність і принципи системи фінансового забезпечення наукових проектів.</p> <p>3. Роль проектного фінансування у фінансовому забезпеченні наукових проектів.</p> <p>4. Види проектного фінансування. Наука як об'єкт проектного фінансування. 5. Суб'єкти (учасники) організації фінансування наукових проектів та їхні функції.</p> <p>6. Приватні фінансові ресурси та їх роль у фінансуванні наукових досліджень. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями, рефлексія, дискусія, мозковий штурм. Розв'язання практичних завдань (графічний візуал зображення моделей організації), «peer-to-peer».</i></p>	4

<p>Тема 6. Управління ризиками наукових проєктів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чинники впливу на динаміку ризиків. 2. Ризики нежиттєздатності проєкту. 3. Податковий ризик. 4. Ризик несплати заборгованості. 5. Ризик невиходу на проєктну потужність. 6. Ризик форс-мажорних обставин. 7. Етапи управління ризиками проєкту. Ідентифікація і аналіз проєктних ризиків. <p><i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями, рефлексія, дискусія, мозковий штурм. Розв'язання практичних завдань (графічний візуал зображення моделей організації), «peer-to-peer».</i></p>	4
Всього	20

6. Самостійна робота

Назва теми та види завдань	Кількість годин
	Денна форма
<p>Тема 1. Управління інтеграцією проєкту</p> <p>Загальна структура наукового проєкту і зміст його основних частин; моделі представлення наукового проєкту; основні показники та обмеження наукового проєкту. методологія управління проєктами; класифікація проєктів та їх життєвий.</p> <p><i>Вид робіт. Вивчення питань, дотичних до проблематики дисципліни, на навчальних платформах відкритих онлайн-ових; участь у міжнародній науково-практичній конференції з опублікуванням тез доповідей на тему, що є прямо дотичною до проблематики дисципліни.</i></p>	10
<p>Тема 2. Організація управління науковими проєктами</p> <p>Основні різновиди організаційних структур управління науковими проєктами та їх базові елементи. Підходи (функціональний, командний) до побудови систем управління проєктами, їх переваги та недоліки. Технологія дизайну структурної організації системі управління науковими проєктами. Моделі управління науковими проєктами залежно від способів поєднання функцій та інструментів їх реалізації. Інтернаціоналізація наукових досліджень.</p> <p><i>Вид робіт. Вивчення питань, дотичних до проблематики дисципліни, на навчальних платформах відкритих онлайн-ових; участь у міжнародній науково-практичній конференції з опублікуванням тез доповідей на тему, що є прямо дотичною до проблематики дисципліни.</i></p>	20
<p>Тема 3. Управління комунікаціями проєкту.</p> <p>Цілепокладання для різних стадій та учасників наукового проєкту. Визначення функцій і завдань управління проєктом. Визначення органів управління процесами та надання необхідних їм повноважень (розробка матриці відповідальності). Формування організаційної структури управління реалізацією наукового проєкту. Визначення стадій реалізації проєкту та встановлення ключових відповідальних за їх виконання. Технічне та економічне обґрунтування проєктних рішень. Контроль</p>	10

<p>виконання параметрів проєкту (система, параметри і процедури контролю). Аналіз і оцінювання ефективності роботи органів управління науковим проєктом.</p> <p>Вид робіт. Вивчення питань, дотичних до проблематики дисципліни, на навчальних платформах відкритих онлайн-ових; участь у міжнародній науково-практичній конференції з опублікуванням тез доповідей на тему, що є прямо дотичною до проблематики дисципліни.</p>	
<p>Тема 4. Управління ресурсами наукового проєкту</p> <p>Прогнозування обсягів залучення ресурсів проєкту. Різновиди ресурсів, що залучаються до проєкту та їх основні характеристики. Види затрат ресурсів проєкту, методики обчислення їх обсягів. Особливості планування обсягів матеріальних, трудових і фінансових затрат. Розрахунок поточних витрат проєкту. Структуризація затрат проєкту. Формування балансу потоків ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових, часових). Порядок складання бюджетів. Інвестиційний план проєкту і технологія його розробки. Вибір джерел ресурсного забезпечення наукового проєкту. Основні джерела ресурсів для проєкту. Система вимог до джерел забезпечення ресурсами проєкту. Методики ранжування і відбору джерел ресурсів наукового проєкту. Адміністрування контрактів залучення ресурсів для проєкту. Розробка плану залучення капіталу (джерел фінансування) наукового проєкту. Оптимізація обсягів використання ресурсів проєкту у часі. Побудова «S-подібної» або «бананоподібної» кривої та інтерпретація їх значень. Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умов нестачі ресурсів. Підходи до скорочення тривалості проєкту з урахуванням обсягів використання ресурсів по роботах. Корегування строків виконання робіт з огляду на обмеження використання ресурсів.</p> <p>Вид робіт. Вивчення питань, дотичних до проблематики дисципліни, на навчальних платформах відкритих онлайн-ових; участь у міжнародній науково-практичній конференції з опублікуванням тез доповідей на тему, що є прямо дотичною до проблематики дисципліни.</p>	14
<p>Тема 5. Організація процесу фінансування наукових проєктів</p> <p>Ендавмент фонди. Філантропія та донорство. Благодійність. Система організації фінансування наукових проєктів. Спеціалізовані проєктні компанії та їхня роль в організації проєктного фінансування. Договірні відносини в організації фінансування наукових проєктів. Проєктно-кошторисна документація та порядок її розроблення. Фінансове планування (бюджетування) наукових проєктів Державне фінансування наукових проєктів. Змішане фінансування наукових проєктів. Інструменти грантового фінансування та їх роль в реалізації наукових проєктів і програм фінансування наукових проєктів за європейськими програмами.</p> <p>Вид робіт. Вивчення питань, дотичних до проблематики дисципліни, на навчальних платформах відкритих онлайн-ових; участь у міжнародній науково-практичній конференції з опублікуванням тез доповідей на тему, що є прямо дотичною до проблематики дисципліни.</p>	16
<p>Тема 6. Управління ризиками наукових проєктів</p> <p>Організація робіт з аналізу ризиків. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєкту. SWOT-аналіз. Статистичний метод аналізу ризиків. Аналіз доцільності витрат. Метод експертних оцінок. Аналітичний метод. Метод</p>	10

використання аналогів. Способи зниження та протидії ризикам проєктів. Розподіл ризиків між учасниками проєкту. Якісний розподіл ризиків. Страхування ризиків. Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Формування реакції на ризик. Екаутинг. Вид робіт. Вивчення питань, дотичних до проблематики дисципліни, на навчальних платформах відкритих онлайн-ових; участь у міжнародній науково-практичній конференції з опублікуванням тез доповідей на тему, що є прямо дотичною до проблематики дисципліни.	
Усього годин	80

7. Методи навчання

Методи навчання пропонуються розробником, виходячи з академічної автономії викладача, та відображають фактичну роботу зі здобувачами вищої освіти.

1) Словесно-дискусійний (лекції, проблемно-орієнтовані лекції, наукові дискусії).

2) Пояснювально-ілюстративний (мультимедійні презентації, відеоматеріали, демонстрація проєктної та грантової документації).

3) Практико-орієнтований (аналіз кейсів, розроблення проєктних пропозицій, візуалізація моделей управління проєктами).

4) Інтерактивний, студентоцентрований (робота в малих групах, мозковий штурм, командна проєктна діяльність).

5) Дослідницько-аналітичний, рефлексивний (аналіз грантових конкурсів і публікацій, презентація результатів, рефлексія проєктної діяльності).

6) Цифрово-інноваційний (цифрові освітні платформи, онлайн-інструменти управління проєктами, експрес-опитування).

8. Форми контролю і методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Управління науковими проєктами та фінансування досліджень» є: поточний, проміжний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формі: формувального оцінювання; тестового контролю; інтерактивних методів: дискусії та дебати, робота в групах, мозковий штурм; оцінювання участі в інтерактивних симуляціях, кейсах та групових дискусіях.

Проміжний контроль: індивідуальне есе/аналітичний звіт; оцінювання виконаних практичних завдань на основі аналітики або аналізу масивів даних; аудиторні письмові контрольні роботи або комп'ютерне тестування.

Після вивчення курсу застосовується *підсумкове оцінювання* у формі екзамену. Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне значення

оцінювання знань і вмінь здобувача вищої освіти за поточний та підсумковий контроль за 5-бальною системою з наступним переведенням в 100-бальну.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) з навчальної дисципліни складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та періодичний контроль і під час підсумкового контролю визначає викладач. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує практичне завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих положень, наводить приклади типових бухгалтерських проведення, проводить прості розрахунки. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді;

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач

освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Дайте визначення наукового проєкту.
2. Назвіть основні ознаки наукових проєктів.
3. Охарактеризуйте детально кожну з ознак проєктів.
4. Наведіть відмінні риси українських та зарубіжних науковців до визначення проєкту.
5. Які є види проєктів за продуктом?
6. Доведіть актуальність розподілу проєктів за продуктом.
7. Дайте визначення стратегічного проєкту.
8. Дайте визначення оперативного проєкту.
9. Дайте визначення проєктів відповідності.
10. В чому суть розподілу проєктів за розмірами?
11. Назвіть елементи «потрійного» обмеження проєкту.
12. Назвіть та охарактеризуйте основні принципи проєктного управління?
13. Розкрийте суть класичного підходу проєкт-менеджменту.
14. Назвіть етапи класичного підходу до прийняття управлінських рішень.
15. Охарактеризуйте основні етапи підходу до управління проєктом як циклом вирішення проблеми.
16. У чому проявляється особливість каскадного підходу до управління проєктами?
17. Назвіть особливості гнучкого підходу проєкт-менеджменту.
18. Охарактеризуйте кінцеві продукти економічного, організаційного, технічного, соціального та змішаного проєктів.
19. Розкрийте сутність розподілу проєктів за часом.
20. Які є види проєктів за ступенем складності?
21. Назвіть стадії життєвого циклу проєкту.
22. Загальна характеристика проєктів
23. Життєвий цикл проєкту та продукту
24. Фази життєвого циклу проєкту
25. Класифікація проєктів
26. Особливості наукових проєктів
27. Загальна характеристика наукових проєктів

28. Класифікація наукових проєктів
29. Невизначеність у наукових проєктах
30. Роль менеджера проєкту
31. Задачі менеджера проєкту
32. Особливості онлайн комунікації
33. Менеджмент і лідерство
34. Роль менеджера наукового проєкту
35. Формування команди проєкту
36. Загальні задачі команди проєкту
37. Фази функціонування команди проєкту
38. Підготовка проєктної заявки
39. Ініціація роботи над заявкою проєкту
40. Форми проєктних заявок
41. Резюме проєктної заявки
42. Критерії оцінювання проєктних заявок
43. Загальні принципи управління графіком проєкту
44. Управління графіком у наукових проєктах
45. Управління коштами проєкту
46. Оцінка витрат проєкту
47. Визначення бюджету
48. Особливості бюджетування наукових проєктів
49. Управління ресурсами проєкту
50. Управління фізичними ресурсами
51. Команда проєкту як ресурс проєкту
52. Управління якістю проєкту
53. Два рівня управління якістю
54. Управління якістю наукових та освітніх проєктів.
55. Управління ризиками проєкту.
56. Два рівні ризиків проєкту.
57. Методи управління ризиками.
58. Ідентифікація ризиків.
59. Мозговий штурм.
60. Планування реагування на ризики.
61. Оцінка ризиків у проєктній заявці.
62. Наукові та освітні програми ЄС.
63. Програма академічних обмінів Еразмус+.
64. Програма дослідницьких проєктів Горизонт Європи.
65. Індивідуальні академічні проєкти.
66. Програма академічних обмінів ім. Фулбрайта, США.
67. Програма академічних обмінів DAAD, Німеччина.
68. Академічні програми України.
69. Конкурси наукових проєктів МОН.
70. Конкурси наукових проєктів НФДУ.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль						Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
5	5	5	5	5	5		
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 5			Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 5				

Шкала оцінювання: національна та шкала університету

Сума балів за шкалою університету (за всі види освітньої діяльності)	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

11. Рекомендована література

Основна

1. Керівництво з управління проектами розвитку: інтерактивний навч. посіб./за заг. ред. І. Є. Цепенди, С. О. Кропельницької. Івано-Франківськ: Прикарпат.нац. університет імені Василя Стефаника, 2021. 352 с.
2. Присяжнюк О. Ф., Плотнікова М. Ф., Булуй О. Г. Управління проектами: навч. посіб. Житомир: ФОП Гембарський О.П., 2024. 312 с.
3. Майорова Т. В., Ляхова О. О. Проектне фінансування: підручник. Київ : КНЕУ, 2021. 761 с.
4. Стандарт з управління проектами та Настанова до зводу знань з управління проектами (РМВОК). 2022. URL: <https://pmiukraine.org/pmbok7/>
5. Якименко І. Управління науковими проектами: навч. посіб. / І. Якименко, Є. Штефан, В. Лук'янихін. Київ: НУХТ, 2022. 139 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/90462/1/Lukianyhin_Management_ofscientific.pdf2.
6. Публічне управління та адміністрування: навч. посіб. / Якобчук В.П. та ін. ; за заг. ред. В.П. Якобчук. Київ : Вид-во Ліра-К, 2024. 476 с.

Додаткова

1. Блага Н. В. Управління проектами: навч. посіб. Львів : ЛДУВС, 2021. 152 с.
2. Довженко В.А., Першко Л.О., Сус Ю.Ю. Планування фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану та повоєнного

відновлення України. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2024. (№ 13). С. 34-45. URL : <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2024-13-02-02/2024-13-02-02>

3. Дурова, Н. В., Першко, Л.О. Геоінформаційні технології територіальних громад в умовах діджиталізації. *Академічні візії*, 2024. (32). URL :<https://tinyurl.com/yyttr494>

4. Коул Роб, Едвард Скотчер (2020) Блискучий Agile: практич. посіб. для проєкт-менеджерів із використанням Agile, Scrum, Kanban, пер. з англ. Л. Кухарчук. Харків: «Ранок»: Фабула. 192 с.

5. Пол Дж. Філдінг Як керувати проєктами. Основні навички проєктного менеджменту: вчасні результати в межах бюджету. Харків: «Ранок: Фабула». 2020. 240 с.

6. Складові системи планування проєкту. Управління проєктами. Букліб by Magister.ua. URL: <https://buklib.net/books/21936/> (дата звернення 11.02.24).

Електронні інформаційні ресурси

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)» від 07 лютого 2019 р. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 9. Ст. 50).

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

5. Державна служба статистики України: Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

6. План для Ukraine Facility. 2024-2027. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wpcontent/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>

7. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>